

Afghanistans
sittende
president
Ashraf Ghani.

VIKTIG AT EN NY REGJERING
BYGGER BRUER TIL TALIBAN

– Kan ikke vinne med krig

VERDEN • SIDE 16–17

BENEDICTE BULL

» Tiden har vist at personangrep og klovnier ikke bidrar verken til en styrket verdensorden eller et samlet Latin-Amerika. Verden trenger begge deler.

INTERNASJONALEN
• SIDE 18–19

ÅRGANG 134 UKE 40 NR. 226 LØSSALG KR 45,-

NYTT OSLO FENGSEL

– Bør bli i byen

SAMFUNN • SIDE 8–9

Farukh Qureshi, leder i Oslo fengselsfunksjonærers forening.

BENTE R. GRAVKLEV

» Jeg er tilhenger av sunne matpakker. Men kylling og rucola til en treåring? Virkelig?

KOMMENTAR
• SIDE 4–5

AMALIE IUEL

– Venter på det perfekte løpet

VM I FRIDRETT • SIDE 28–29

Kultur-Norges siste stikk mot Y-blokkrijvinga

– Umistelig

Rivingen av Y-blokka er forsinket. Nå har 70 kulturorganisasjoner og aktører fra en rekke land, deriblant Nasjonalmuseet, Henie Onstad, Det Norske Teatret og direktører ved Picasso-museene i Paris, Antibes og Malaga, stilt seg bak et internasjonalt opprop mot rivingen.

KULTUR • SIDE 20–21

FOTO: OLE BERG-RUSTEN / NTB SCANPIX

7 1028190 002034

KULTUR

Kulturredaktør: Møde Steinkjer
mode.steinkjer@dagsavisen.no

Sabeltann erobret publikum

Årets beste åpningshelg for en norsk kinofilm hittil i 2019 står «Kaptajn Sabeltann og Den Magiske Diamant» for. «Nærmere 80.000 store og små landkrabber kastet loss og dro til kinosalene i helgen», melder Nordisk Film Distribusjon og Qvist Animation, som står bak animasjonsutgaven av den

velkjente piratsagaen. «Sabeltann»-regissører har vært Rasmus A. Sivertsen og Marit Moun Aune. Polarstorfilmen «Amundsen», sett av 54.242 i sin åpningshelg, ble dermed danket ut. Det ble også «Askeladden i Soria Moria slott», som dro 53.106 i helgen den hadde premiere. (NTB)

Siste oppprop for

Rundt 70 kulturorganisasjoner og aktører fra en rekke land stiller seg nå bak et siste, internasjonalt opprop mot rivingen av Y-blokka. Saken ligger på fylkesmannens bord, og blokka kan trolig ikke rives før i november.

■ HANNE MAUNO

«Vi ber regjeringen lytte til faglige råd og stanse den planlagte rivingen. Y-blokka må bestå i det framtidige regjeringsskiftet, eventuelt med ny bruk. Mulighetene er mange. Y-blokka er umistelig og tilhører framtida», står det i et internasjonalt oppropet som ble helt klart mandag. Det er signert 70 kulturorganisasjoner, kulturinstitusjoner og kulturaktører fra både inn- og utland.

Forsinkelse

Samtidig har flere av disse organisasjonene levert inn klager på rivningsvedtaket til Plan- og bygningsetaten, som så har sendt dem videre til Fylkesmannen i Oslo og Viken. Behandlingstiden er på seks uker, får Dagsavisen opplyst. Fylkesmannen må ta sin avgjørelse innen 8. november, ifølge avdelingsdirektør Ranveig Bjerkmo. Det er dermed høyst tvilsomt om Y-blokka kan rives i oktober, slik planen opprinnelig var. Det vil da også trolig bli forsinkelse i arbeidet med å bygge det nye regjeringsskiftet.

Fylkesmann i Oslo og Viken er tidligere kulturminister for KrF, Valgerd Svarstad Haug-

land. Avdelingsdirektør hos Fylkesmannen, Ranveig Bjerkmo, skriver i en tekstmelding til Dagsavisen at klagen ble registrert mottatt 27. september. «Vår frist er da 8. november», skriver Bjerkmo, som regner med seks ukers behandlingstid. «Vi satses på å bli ferdige innen fristen», skriver hun. Så lenge klagen behandles, kan ikke Y-blokka rives. Fra før er det kjent at både regjeringen og et flertall i Stortinget vil rive Y-blokka. I juli kom klarsignalet fra Plan- og bygningsetaten om at Statsbygg kan gå i gang med å rive.

- Kan se mørkt ut

Samtidig kommer altså dette siste, internasjonale oppropet på banen.

- Vi hadde et tilsvarende opprop i 2015. Nå har vi gått bredt ut til både norske og internasjonale organisasjoner, som et slags siste innspill i denne prosessen, sier rådgiver Bo Granbo i Fortidsminneforeningen til Dagsavisen.

- Det kan se mørkt ut akkurat nå, men man vet aldri hva som kan skje. Myndighetene har

hele tida stått på sitt, men dette er jo også en prosess som skal gå riktig for seg. Vi håper at klagen våre og dette internasjonale oppropet kan føre til en ny runde der man revurderer vedtaket om riving av Y-blokka. For prosessen har ikke vært god nok. Det er ikke gjort tilstrekkelige utredninger, mener han.

Utsettelse

Det er International Council on Monuments and Sites (ICOMOS), Fortidsminneforeningen, Norske arkitekters landsforening og Oslo Arkitektforening som har levert inn klagen som nå ligger på Fylkesmannens bord. Det er videre Fortidsminneforeningen og Støtteaksjon for å bevare Y-blokka som koordinerer denne kanskje siste, store aksjonen for å bevare Y-blokka og Pablo Picassos og Carl Nesjars kunstverk «Fiskere» og «Måken».

- Y-blokka skulle rives i løpet av oktober. Men klagen våre vil i alle fall føre til at rivingen nå blir utsatt, sier Granbo.

Tunge navn

I oppropet er store deler av Kultur-Norge representert, sammen med direktører ved Picasso-museene i Paris, Antibes og Malaga. Også tidligere direktør i Plan- og bygningsetaten, Ellen de Vibe, har signert. Det samme har musiker Lars Lillo Stenberg, kunstner Håkon Bleken og fotograf Morten Krogvold, samt tunge kulturinstitusjoner som Nasjonalmuseet, Moderna Museet i Stockholm, Det Norske Teatret, Henie Onstad Kunstsenter, Trondheim Kunstmuseum og Vigeland-museet. Men særlig arkitektorganisasjoner og -institusjoner er godt representert på lista.

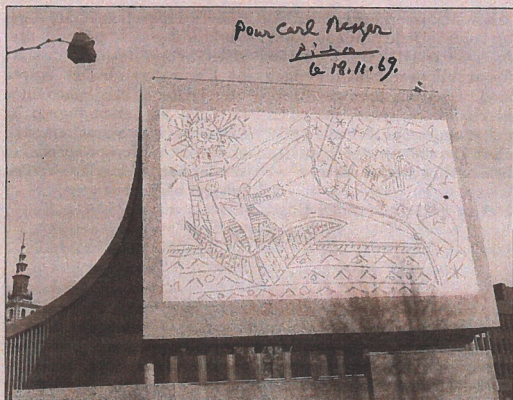
«Kortsiktig løsning»

«Regjeringen vedtok riving på tross av at Riksantikvaren har erkjent Y-blokkas høye nasjonale verdi. Dette er også i strid med statens eget forslag om fredning. Alternativer med bevaring er ikke tilstrekkelig utredet, og riving framstår som en unødvendig og kortsiktig løsning», skriver det i det internasjonale oppropet,

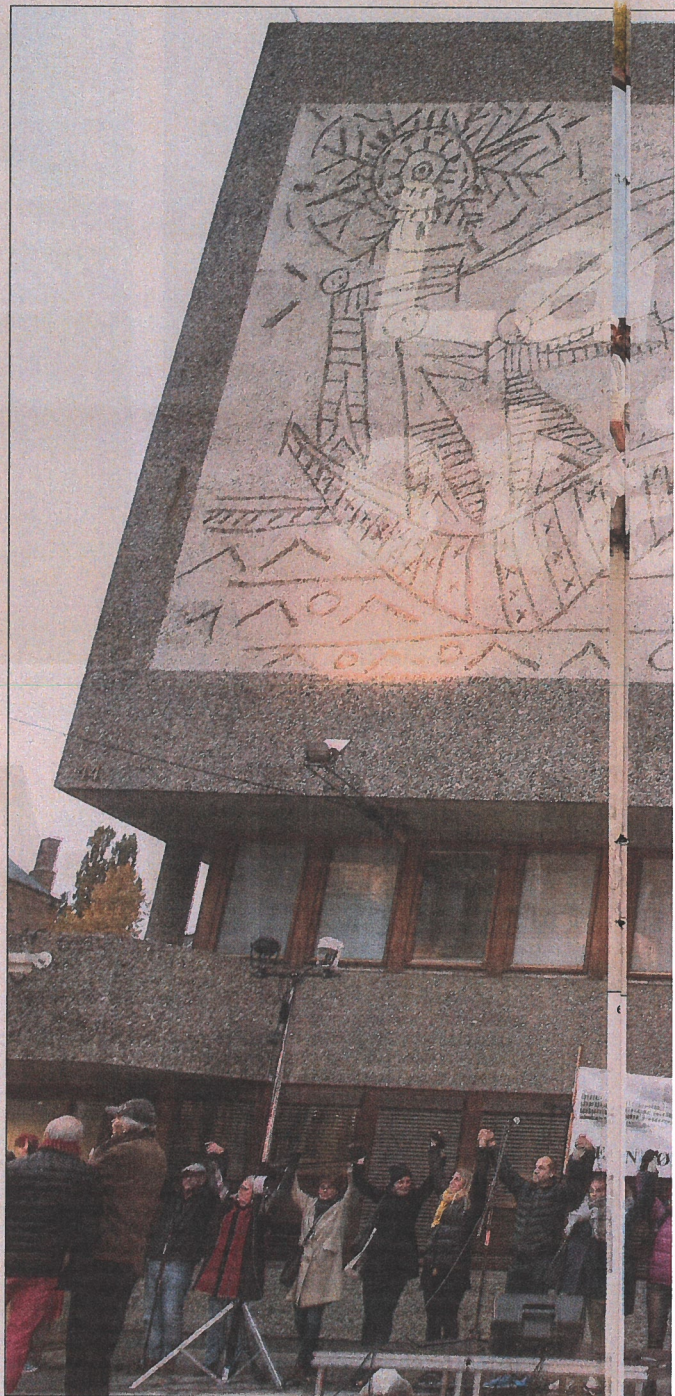
hanne.mauno@dagsavisen.no

» **Prosesen har ikke vært god nok.**

Bo Granbo,
Fortidsminneforeningen

Dette er Pablo Picassos eget foto av Y-blokka, datert i november 1969 med hilsen til Carl Nesjar. (Gjengitt med tillatelse av Gro Nesjar Greve).

Motstanden mot riving av Y-blokka har vært seiglivet, selv om myndighetene for lengst har be

Skal tegne Peer

Tegneren og grafikeren **Runi Langum** (til venstre) tok imot utfordringen om å tolke Peer Gynt gjennom kunst. Det gjør hun frem mot Peer Gynt-stevnet på Gållå i 2020, der resultatet stilles ut på Galleri Låven 31. juli–9. august.

– Vi er så stolte og glade for at det er nettopp Runi Langum som skal stille ut hos oss neste sommer, sier **Ellen Horn**, kunstnerisk leder for Peer Gynt-stevnet. (NTB)

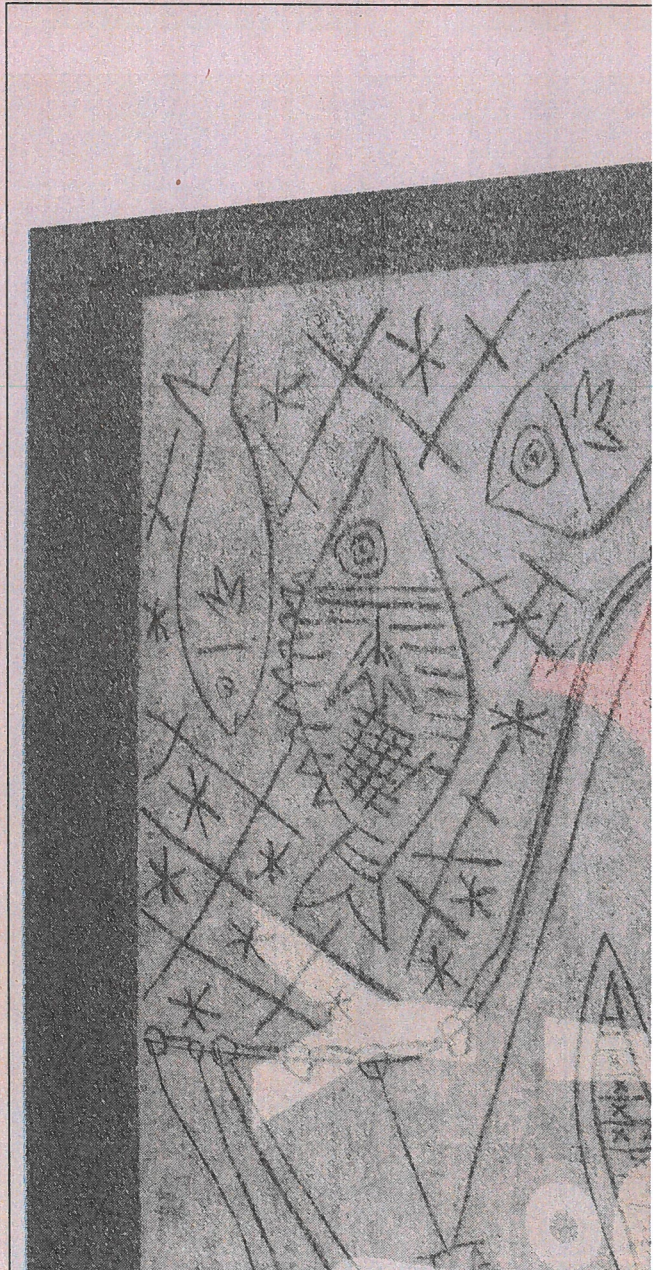

Grottedrama blir film

Saken om det unge fotballaget som var fanget i en grotte i Thailand i tre uker, grep en hel verden i fjer. Nå blir historien filmatisert. Tom Wallers «The Cave» har premiere under Busan Film Festival i Sør-Korea. 23. juni i fjor ble fotballaget med tolv gutter og deres 25 år gamle trener meldt savnet i

grotten Tham Luang Nang Non i Thailand. I tre uker fulgte en hel verden med på redningsaksjonen. – Jeg bestemte meg for at denne filmen skulle handle om menneskene vi ikke visste om, dykkerne som kom fra den andre siden av planeten. De droppet bokstavelig talt alt og reiste for å hjelpe, sier Waller. (NTB)

Y-blokkka

Disse er med

- Fortidsminneforeningen
- Henie Onstad Kunstsenter
- Norske Arkitekters Landsforbund (NAL)
- Oslo Arkitektforening
- Støtteaksjon for å bevare Y-blokkka
- Musée national Picasso-Paris v/direktør Laurent Le Bon
- Musée Picasso, Antibes v/direktør Jean-Louis Andral
- Museo Picasso Málaga v/direktør José Lebrero Stals
- Moderna Museet, Stockholm
- Twentieth Century Society v/ direktør Catherine Croft
- UNESCO-kommisjonen i Norge v/ leder Tora Aasland
- International Council on Monuments and Sites (ICOMOS) Norge
- Europa.Nostra.Norge
- Agder arkitektforening
- Ane Graff
- Arild Wahlstrøms Fond v/ Erik Wahlstrøm
- Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)
- ARoS Aarhus Kunstmuseum v/ direktør Erlend Høyerstén
- Bergen arkitektforening
- Bergen Arkitektthøgskole
- Bjarne Melgaard
- Det Norske Teatret
- Docomomo Norge
- Drammen arkitektforening
- Drammens Museum
- Ellen de Vibe
- Forbundet Frie Fotografer

har bestemt seg for å rive. Her fra en demonstrasjon i 2016.

FOTO: HÅKON MOSVOLD LARSEN/NTB SCANPIX

- Drammen arkitektforening
- Drammens Museum
- Ellen de Vibe
- Forbundet Frie Fotografør
- Forum for Kunstfaglig Utdanning
- Fredrik Shetelig, dekan ved fakultet for arkitektur og design, NTNU
- Galleri F15
- Galleri Golsa
- Galleri ROM for kunst og arkitektur.
- Hedmark og Oppland arkitektforening
- Hertling & Andreassen
- Håkon Bleken
- Ina Hagen, styreleder, Unge Kunstneres Samfund
- Jørgen Mortensen, Dekan, Høyskolen Kristiania
- Karin Hindsbo direktør ved Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
- KODE v/ direktør Petter Snare
- Kunstnørgskolen i Oslo (KHIO)
- Kunstnernes Hus v/ direktør Anne Hilde Neset
- Lars Lillo-Stenberg
- Morten Krogvold
- Munchmuseet v/ direktør Stein Olav Henrichsen
- Museum Stavanger v/ direktør Siri Aavitsland
- Museum Vest v/ direktør Jenny Heggvik
- Museumsforbundet
- Møre og Romsdal arkitektforening
- Nordic Institute of Art v/dr.philos. Knut Ljøgodt
- Nord-Norges arkitektforening
- Nordnorsk Kunstmuseum v/ direktør Jérémie McGowan
- Nord-Trøndelag Arkitektforening
- Norsk Kulturarv
- Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL)
- OSL Contemporary v/ direktør Emilie Magnus
- Oslo Biennalen v/ leder Ole Giskemo Slyngstadli
- Oslo Fotokunstscole
- Oslo Museum
- Per Inge Bjørlo
- Snøhetta
- Sogn og Fjordane arkitektlag
- Stavanger arkitektforening
- Stavanger Kunstmuseum v/ direktør Hamme Beate Ueland
- Telemark arkitektforening
- Tromsø Kunstforening
- Trondheim kunstmuseum v/ direktør Johan Børjesson
- Trude Schelderup Iversen, seniorokurator, KORO
- Unni Askeland
- Vestfold arkitektforening
- Vigeland-museet v/ direktør Jarle Strømmodden
- Østfold arkitektforening